

തൗഹീം: രക്ഷയുടെ കാതൽ

[Malayalam]

التوحيد خير وقاية

[باللغة ماليالم]

സുഫ്യാൻ അബ്ദുൾലാം

سفیان عبدالسلام

എയിറ്റ്: സത്തീം സഞ്ചാർ സാഭിവ്

مراجعة: سید سعفرا صادق

കോപറേറ്റീവ് ഓഫീസ് ഫോർ കാൾ & ഗൈലൻസ്
ഇംവ് - റിയാൽ - സഹാ അരോമ്പ്യു

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة بمدينة الرياض-المملكة العربية السعودية

islamhouse.com

1429 – 2008

ത്രഹീം: രക്ഷയുടെ കാതൽ

മനഷ്യരാശി അതിന്റെ പ്രായാണം ആരംഭിച്ചിട്ട് അനേകായിരം വർഷങ്ങളായി. ജീവിതത്തിന്റെ ലക്ഷ്യ തെക്കൻിച്ചു ചർച്ചകൾ അന്നതോടു തുടങ്ങിയതാണ്. ഈ ജീവിതം നിരർത്ഥകമല്ലെന്നും അത് കൃത്യമായ ലക്ഷ്യങ്ങളിലധിഷ്ഠിതാണെന്നും വിശ്വാസ വുർആൻ അടക്കമുള്ള മുഴുവൻ വേദഗ്രന്ഥങ്ങളും പഠിപ്പിക്കുന്നു. വുർആൻ ചോദിക്കുന്നത് ഇപ്രകാരമാണ്.

“നാം നിങ്ങളെ വുമാ സ്വഷ്ടിച്ചതാണെന്നും നമ്മുടെ അടുക്കലേക്ക് നിങ്ങൾ മടക്കപ്പെടുകയില്ലെന്നും നിങ്ങൾ കൗത്തിയിരിക്കുകയാണോ?”

(വുർആൻ - 23 : 115).

മനഷ്യൻ അല്ലാഹുവിലേക്ക് മടക്കപ്പെടുമെന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്ന വുർആൻ ആ മടക്കം മനഷ്യന് സമ്മാനിക്കുന്ന ധാരാർത്ഥ്യങ്ങളിലേക്കും വിരൽചൂണ്ടുന്നുണ്ട്.

“നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിലേക്ക് മടക്കപ്പെടുന്ന ദിവസത്തെ സുക്ഷിക്കുക. പിന്നീട് ഓരോത്തത്തർക്കും അവരവർ പ്രവർത്തിച്ചതിന്റെ ഫലം പുർണ്ണമായി നൽകപ്പെടുന്നതാണ്. അവരോട് ഒക്കും അനീതി കാണിക്കപ്പെടുകയില്ല.”

(വുർആൻ - 2 : 281)

അർത്ഥപുർണ്ണമായ ഈ ജീവിതത്തിൽ ബുർആൻ വിവരിക്കുന്ന ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കാൻ മനഷ്യൻ എന്നാണ് നിർവ്വഹിക്കേണ്ടത്? അല്ലാഹു പറയുന്നു.

“ജീനകളെയും മനഷ്യരെയും എന്ന മാത്രം ആരാധിക്കുവാൻ വേണ്ടിയ സ്ഥാതെ ഞാൻ സൃഷ്ടിച്ചിട്ടില്ല”
(ബുർആൻ - 51 : 56)

ഈ ലക്ഷ്യം പറിപ്പിക്കാനാണ് മുഴുവൻ പ്രവാചകൻ മാരെയും ഭൂമിയിലേക്ക് അല്ലാഹു അയച്ചത്.

അമവാ അല്ലാഹുവല്ലാതെ ആരാധനകൾഹനായി മറ്റായില്ല എന്ന വചനത്തിന്റെ അധ്യാപനവും പ്രചാരണ വുമായിതനു പ്രവചാകനിയോഗത്തിന്റെ അടിസ്ഥാന ലക്ഷ്യം.

അല്ലാഹുവിനെ മാത്രം ആരാധിക്കണമെന്ന ആശയത്തിനാണ് ഈസ്വാമിന്റെ സാങ്കേതികമായ ഭാഷയിൽ തൗഹീർ എന്ന് വിളിക്കപ്പെടുന്നത്. ഏക ദൈവത്തിലുള്ള പുർണ്ണമായ വിശ്വാസവും ആരാധനയും എന്ന മലയാളത്തിൽ അതിനെ വിശ്വേഷിപ്പിക്കാം. അല്ലാഹുവിനെ മാത്രം ആരാധിക്കുക എന്ന ഈ അടിസ്ഥാനാശയത്തിൽ നിന്നുള്ള വ്യതിചലനം ബഹുദൈവവിശ്വാസവും ബഹുദൈവ ആരാധനയുമായിത്തീരുന്നു. അരബിയിൽ അതിനെ ‘ശിർക്ക്’ എന്നാണ് വിളിക്കപ്പെടുന്നത്. ശിർക്ക് ഒരിക്കലും പൊറുക്കപ്പെടാത്ത പാപമാണ്.

“തന്നോട് പക്ക ചേർക്കപ്പെടുന്നത് അല്ലാഹു ഒരിക്കലും പൊറുക്കുകയില്ല. അതൊഴിച്ചുള്ളതെല്ലാം അവൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവർക്ക് അവൻ പൊറുത്തു കൊടുക്കുന്നതാണ്” (ബുർആൻ - 4 : 48)

മനഷ്യൻ്റെ നമകൾ അല്ലാഹുവികൽ സീകരിക്കെ പ്ലടുന്നതിന്റെ മാനദണ്ഡം തൗഹീദാണ്. തൗഹീദിന വിജയമായ വിശ്വാസവും പ്രവർത്തനവും ജീവിതത്തിൽ സീകരിച്ച ഏതൊരു വ്യക്തിയുടെയും മറ്റു നമകൾ ജലരേഖയായി മാറുമെന്നാണ് പ്രമാണങ്ങൾ പറിപ്പിക്കുന്നത്.

“തീർച്ചയായും നിനക്കും നിനക്ക് മുന്ദുള്ളവർക്കും സന്ദേശം നൽക പ്ലടിടുള്ളത് ഇതാതെ. അല്ലാഹുവിന് നീ പകാളിയെ ചേർക്കുന്ന പക്ഷം തീർച്ചയായും നിന്റെ കർമ്മം നിശ്ചലമായിപ്പോക്കയും തീർച്ചയായും നീ നഷ്ടകാര്യത്തെ കുടുത്തിൽ ആക്കയും ചെയ്യും.” (ബുർആന്-39 : 65).

മനഷ്യൻ നിർവ്വഹിക്കുന്ന നമസ്കാരം, നോമ്പ്, ഭാന്ധർമ്മങ്ങൾ, ഹജ്ജ് തുടങ്ങിയ സർക്കർമ്മങ്ങൾ ശിർക്കപരമായ വിശ്വാസങ്ങളിലുടെയും പ്രവർത്തനങ്ങളിലുടെയും വിനഷ്ടമായിത്തീരെന്നും ഉപരി സുചിത വചനം വ്യക്തമായി ചുണ്ടിക്കാണിക്കുന്നത്. മരണപ്ലടുന്നതിന് മുമ്പ് തൗഹീദ് പ്രവൃംപിച്ച ഏതൊരാളും സർഗ്ഗപ്രവേശനത്തിനർഹനാക്കുമെന്ന് മുഹമ്മദ് നബി (സ) പ്രസ്താവിച്ചതായി കാണാം.

“എതൊരുവൻ്റെ അവസാന വചനം ‘ലാളലാഹ ഇല്ലാഹു’ ആക്കന്നവോ അവൻ സർഗ്ഗത്തിൽ പ്രവേശിക്കും” (അബുദാവുദ്, ഹാകിം, അഹ്മദ്)

അല്ലാഹുവിനെ മാത്രം ആരാധിക്കണമെന്ന കാര്യത്തിലാണ് എക്കാലവും മനഷ്യർ കുടുതലും ദുഷ്ടിച്ച് പോയത്. അല്ലാഹുവിന്റെ അസ്തിത്വത്തിലും അവൻ്റെ മാഹാത്മ്യത്തിലും വിശ്വാസമുള്ളതോടൊപ്പം തന്നെ അധിവിശ്വാസങ്ങളുടെ നുലാമാലകളിൽ അക്കപ്ലുക്ക്

അല്ലാഹുവല്ലാത്തവർക്കും ദിവ്യത്വം കൽപ്പിക്കുകയും അല്ലാഹുവല്ലാത്തവരെ ആരാധിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന സന്ദർഭായം പണ്ഡു മുതലേ മനഷ്യസമുഹത്തിൽ കാണ പ്ലീച്ചുവന്നിട്ടുള്ള കാര്യമാണ്. ബുർആൻ പറയുന്നത് ശ്രദ്ധിക്കുക.

“അവരിൽ അധികപേരും അല്ലാഹുവിൽ വിശ്വസിക്കുന്ത് അവനോട് മറ്റൊള്ളവരെ പക്ഷ് ചേർക്കുന്നവരായി കൊണ്ട് മാത്രമാണ്.” (ബുർആൻ-12 : 106).

ആകാശഭൂമികളുടെ സൃഷ്ടിപ്പിലും സംരക്ഷണത്തിലും അവയുടെ ആധിപത്യത്തിലും തങ്ങളുടെ ആരാധ്യർക്ക് യാതൊരു പക്ഷമില്ലെന്ന് വിശ്വസിക്കുന്നവരാണ് ബഹുദൈവവിശ്വാസികളിൽ ഭൂരിഭാഗവും. പ്രവാചകമാർ നിയോഗിക്കപ്പെട്ട സമൂഹങ്ങളിലുണ്ടായിരുന്ന മുശ്രിക്കുകളുടെ വിശ്വാസത്തെക്കുറിച്ച് ബുർആൻ വിവരിക്കുന്ന ഭാഗങ്ങളിലെല്ലാം അവർക്ക് അല്ലാഹുവിൽ വിശ്വാസമുണ്ടായിരുന്നതായി ബുർആൻ വ്യക്തമാക്കുന്നുണ്ട്. പക്ഷേ ആ വിശ്വാസം അവരെ നരകശ്രിക്ഷയിൽ നിന്നും സംരക്ഷിക്കുവാൻ പര്യാപ്തമല്ല.

സകലചരാചരങ്ങളുടെയും സൃഷ്ടാവും പരിപാലകനം സംഹാരകനമായ ഏകനായ അല്ലാഹു പരമകാരണികനം കരണാവാരിയിയുമാണ്. മനഷ്യസ്ത്രീവികാരവിചാരങ്ങളിയുന്നവൻ മനഷ്യനോട് അങ്ങേയറ്റം കാരണ്യവും ദയയുമുള്ളവനാണ്. മനഷ്യസ്ത്രീജീവനാധിയേക്കാൾ മനഷ്യനോട് താൻ അടുത്തവനാണെന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നോൾ അല്ലാഹുവിൻ്റെ ജീവിമല്ല, മറിച്ച് അല്ലാഹുവിൻ്റെ കാരണ്യം, ദയ, അറിവ്, കാഴ്ച, കേൾവി തുടങ്ങിയ അല്ലാഹുവിൻ്റെ പ്രത്യേകമായ ഗുണവിശ്വാസങ്ങൾക്ക് മനഷ്യനോടുള്ള സാമീപ്യത്തെക്കുറിച്ചാണ് അവിടെ വ്യക്തമാക്കുന്നത്. മനഷ്യരോട് ഈ നിലക്ക് സമീപസ്ഥനായ അല്ലാഹുവിനെ കുറിച്ച് തെറ്റായ സകൽപ്പങ്ങളാണ് അല്ലാഹുവിൽ ശരണം തേടുന്നതിനു പകരം അല്ലാഹു വല്ലാത്തവരിലേ

ക്ക് തിരിയാൻ മനഷ്യനെ പ്രേരിപ്പിച്ചത്. എന്നാൽ അല്ലാഹു പറയുന്നതിപ്രകാരമാണ്.

“നിന്നോട് എന്ന് ഭാസന്മാർ എന്നുകരിച്ച് ചോദിച്ചാൽ, ഞാൻ അവർക്ക് ഏറ്റവും അടുത്തുള്ളവനാക്കണ. പ്രാർത്ഥിക്കുന്നവൻ എന്ന വിളിച്ച് പ്രാർത്ഥിച്ചാൽ ഞാൻ ആ പ്രാർത്ഥനക്ക് ഉത്തരം നൽകുന്നതാണ്.”

(ബുർആൻ- 2 : 186).

“നിങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവ് പറഞ്ഞതിരിക്കുന്ന. നിങ്ങൾ എന്നോട് പ്രാർത്ഥിക്കു. ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് ഉത്തരം നൽകാം.”

(ബുർആൻ - 40 : 60).

മനഷ്യൻ തന്റെ സൃഷ്ടാവും സംരക്ഷകനമായ അല്ലാഹുവിനോട് നേരിട്ടു പ്രാർത്ഥിക്കുകയാണ് വേണ്ടത്. മനഷ്യനം അല്ലാഹുവിനമിടയിൽ ഇടയാളനാൽ ആവശ്യമില്ല. അല്ലാഹുവിലേക്കുകൂടുവാൻ മലകകളുടെയോ, പ്രവാചകനാൽ ദൈഹം മഹാത്മാക്കളുടെയോ ഇടനിലയുടെയും ആവശ്യമില്ല.

അല്ലാഹുവല്ലാത്തവരോടുള്ള പ്രാർത്ഥനക്ക് മനഷ്യർ പല ന്യായങ്ങളും ഉന്നയിക്കാറുണ്ട്. അവയിൽ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട ന്യായം അല്ലാഹുവല്ലാത്തവരോട് സഹായം തേടുന്ന തങ്ങൾ ആരാധനയിൽ അല്ലാഹുവിൽ പങ്ക് ചേർക്കുന്നില്ല എന്നതാണ്. യഥാർത്ഥത്തിൽ ആരാധനയുടെ യഥാർത്ഥ പൊതുള്ളിയാത്തതു കൊണ്ടാണ് ഈ ന്യായം പറയുന്നത്. ഒരു കർമ്മം വെറുതെ ആരാധനയാവുന്നില്ല. മറിച്ച് അതിൽ പ്രാർത്ഥന (അഭ്യർത്ഥികമായ നിലയിലുള്ള തേട്ട്) അടങ്കുന്നോ അത് ആരാധനയാക്കന്ന ത്. ബഹുഭേദവാരാധകൾ തങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളെ ന്യായീകരിക്കാൻ വേണ്ടി പറയുന്ന ന്യായമായി ബുർആൻ എടുത്തു ഡാരി ക്കുന്നതും ഇപ്രകാരമാണ്.

അല്ലാഹുവിലേക്ക് അടുക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോ ടെയായാലും അല്ലാ ഹുവല്ലാത്തവരോടുള്ള സഹായാർത്ഥന അവർക്കുള്ള ആരാധനതന്നെന്നയാക്കുന്ന എന്നാണ് വുർആൻ (39:3) ഇവിടെ ചുണ്ടി കാണിക്കുന്നത്.

മുഹമ്മദ് നബി(സ) ഇപ്രകാരം അതുള്ളി.

പ്രാർത്ഥന തന്നെയാണ് ആരാധന.(തിർമദി). നുഹ് നബി(അ)യുടെ കാലത്ത് അല്ലാഹുവിന് പുറമെ പ്രാർത്ഥമിക്കപ്പെട്ടിരുന്നത് കേവലം ബിംബങ്ങളായിരുന്നില്ല. വദ്ദ്, സുവാൺ, യഞ്ഞമ്, യഞ്ഞവ്, നസ്ര് തുടങ്ങിയ പ്രേരകൾ മരിച്ചുപോയ മഹാത്മാക്കളുടെതായിരുന്നു.

മക്കയിൽ മുഹമ്മദ് നബി(സ)യുടെ ജനത പ്രാർത്ഥമിച്ചിരുന്ന ലാത്തയും സർപ്പത്തിഷ്ഠനായിരുന്നു. ലാത്തയോടുള്ള ആരാധനയെ വുർആൻ അതിനിശ്ചയമായി എതിർത്തതായി നമുക്ക് കാണാം. പ്രാർത്ഥമിക്കപ്പെടുന്നത് മഹാനാണോ അല്ലോ എന്നത് പ്രാർത്ഥന എന്ന പ്രവൃത്തിക്കുള്ള ന്യായീകരണമല്ല. അത് അല്ലാഹുവോടാണോ അല്ലോ എന്നതാണ് വിഷയത്തിന്റെ കാതൽ. അല്ലാഹുവല്ലാത്തവരോടുള്ള പ്രാർത്ഥനയെ മുഴുവൻ വുർആൻ വണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ട്.

“ആരാധനാലയങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനുള്ളതാക്കുന്നു. അതിനാൽ നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവോടാണും ആരൈയും വിളിച്ചുപ്രാർത്ഥമിക്കുന്നത്. (വുർആൻ 72:18). ആരൈയും വിളിച്ചുപ്രാർത്ഥമിക്കുന്നത് എന്ന നിരോധനത്തിൽ അല്ലാഹുവല്ലാത്ത മുഴുവനം ഉൾപ്പെടുന്നു. അതിൽ മലക്കനോപവാചകനോനോ സർപ്പത്തിഷ്ഠനോ വ്യത്യാസമില്ല.

ശിർക്കമായി ബന്ധപ്പെട്ട അന്യവിശ്വാസങ്ങളിൽ അധികവും ശവകടീരങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതാണ്. വബനുകളിൽ കഴിയുന്ന മഹാമാർ തങ്ങളുടെ ആഗ്രഹങ്ങൾ സഹികരിച്ചു തന്മെന്ന് വിശ്വസിക്കുന്നതും

അതിന് വേണ്ടി വബറുകൾ കെട്ടി ഉയർത്തി ജാരങ്ങെ മുണ്ടാക്കുകയും അവിടെ പ്രാർത്ഥന നടത്തുകയും മഹാമാരെ വന്നിക്കുന്നതിനായി ജാറം മുടുകയും ചെയ്തു കൊണ്ട് നടത്തപ്പെടുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ വലിയ ശ്രീക്കാണ്. വബർ സന്ദർശനം പുണ്യമാണെ ന്നതിൽ തർക്കമെല്ലാം നബി(സ) പറിപ്പിച്ചത്. (സ്വഹീഹ് അൽ-ജാമിലുസ്ഗീർ 4584, മുസ്തദ്ദിക്കു-ഹാകിം, മുസ്ന നദ്-ഇംമാം അഹ്മദ്) പ്രസ്തുത ലക്ഷ്യത്തോടു കൂടിയ ലാതെ വബറുകൾ സന്ദർശിക്കുന്നതിൽ മാതൃകയില്ല. കെട്ടി ഉയർത്തിയ വബറുകൾ തട്ടി നിരപ്പാക്കാൻ നബി(സ) കൽപ്പിച്ചതായും (മുസ്ലിം - 3/61, അബു ഭാവുദ് - 3/70, അന്നസാളു 1/285) വബറുകൾ കമ്മായമടിക്കുന്നതും അവിടെ വിളക്ക് വെക്കുന്നതും എഴുതുന്നതും അതിനേൽക്കൂടി ഇരിക്കുന്നതുമെല്ലാം നബി(സ) നിഷ്ഠിയമാക്കിയതായും സ്വഹീഹായ ഹദീസുകളിൽ പ്രതിപാദിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. (മുസ്ലിം - 970) മരിച്ചുപോയ മഹാത്മാക്കളുടെ ഹബ്, ജാഹ്, ബർക്കത്ത് തുടങ്ങിയവയെ തവസുലാക്കിക്കൊണ്ടുള്ള പ്രാർത്ഥന പുത്രനാചാരമാണ്. ഓരോത്തത്തുടെയുംസൽപ്പവർത്തനങ്ങൾ കൊണ്ട് തവസുലാക്കാനാണ് ബുർആൻ വിശ്വാസികളെ ഉൽപ്പോധിപ്പിച്ചത്.

തൗഹീദ് മുന്ന് വിധമാണ്. തൗഹീദുൽ റൂബുബിയു (രക്ഷാകർത്തുത്തിലുള്ള ഏകത്വം), തൗഹീദുൽ ഉലുഹിയു (ആരാധനയിലെ ഏകത്വം), തൗഹീദുൽ അസ്മാളു വസിഫാത്ത് (നാമവിശേഷണങ്ങളിലെ ഏകത്വം) എന്നിവയാണവ. സുഷ്ഠി, പരിപാലനം, സംഹാരം തുടങ്ങിയ രക്ഷാകർത്തുതവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കാര്യങ്ങളിൽ അല്ലാഹുവിനെ ഏകനാക്കുക എന്നതാണ് ഒന്നാമത്തെ ഇനം. ലോകത്ത് ബഹുഭേദവാരാധകരടക്കം എല്ലാവരും അംഗീകരിക്കുന്ന കാര്യമാണിത്. പുണ്യം ആഗ്രഹിച്ചുകൊണ്ട് മനഷ്യർ ചെയ്യുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ അമവാ ഇബാദത്തുകൾ മുഴുവനം ഏകനാധ അല്ലാഹുവിന് മാത്രമായിരിക്കുക എന്നതാണ് രണ്ടാമത്തെ ഇനമായ ഉലുഹിയ. നമസ്കാരം, ബലി,

പ്രാർത്ഥന, നേർച്ച, അഭയം തേടൽ, അഭ്യർത്ഥികമായ നിലകളും സഹായാർത്ഥന തുടങ്ങിയവയെക്കു ഈ ഗണത്തിൽപ്പെടുന്ന.അദ്ദുശ്യകാര്യങ്ങളിൽ,അല്ലാഹു വിന്റെ കാഴ്ച, അവൻ്റെ അറിവ്, കേൾവി, അവൻ്റെ മുഖം തുടങ്ങിയ അവൻ്റെ ഒന്നന്ത്യത്തിന് യോജിക്കുന്ന തരത്തിലുള്ള ഗുണവിശേഷങ്ങളും അവൻ്റെ അത്യുന്നത നാമങ്ങളും മുന്നാമത്തെ ഗണത്തിൽപ്പെടുന്ന. അവയെ വ്യാഖ്യാനിക്കുവാനോ (തങ്ങവീൽ), അർത്ഥം മാറ്റാനോ (തഹർീഹ്), നിഷ്ഠയിക്കുവാനോ (തങ്ങതീൽ), സദ്ഗ പ്രേടുത്തുവാനോ (തശ്ബീഹ്), രൂപം കർപ്പിക്കുവാനോ (തക്ലൂഹ്) പാടില്ലാത്തതാക്കുന്ന. അവനെപ്പോലെ മറ്റാനില്ല ഏന്നാണ് വുർആൻ (42:11) പറിപ്പിക്കുന്നത്.

സഹോദരന്മാരെ, സഹോദരിമാരെ, നമ്മുടെ വിശ്വാസവും തദനസ്യതമായ പ്രവർത്തനങ്ങളുമാണ് അല്ലാഹുവിക്കൽ സ്വീകരിക്കപ്പെടുന്നത്. മായം കലരാത്ത തൊഫീദി വിശ്വാസത്തിന്റെ വക്താക്കളായി യഥാർത്ഥ മുത്തവികളായി മരണപ്പെടുവാൻ നാം പരിശ്രമിക്കുക, പ്രവർത്തിക്കുക, അല്ലാഹുവിനോട് പ്രാർത്ഥിക്കുക. അല്ലാഹുവേ, നിന്റെ തൊഫീദിൽ അടിയുറച്ച് അന്ത്യം വരെ അതിന്റെ വക്താക്കളായി ജീവിക്കുവാനും പരലോകത്ത് നിന്റെ സ്വർഗ്ഗത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്ന മഹാഭാഗ്യശാലികളിൽ അകപ്പെടാനും നീ തങ്ങൾക്ക് തൊഫീവ് പ്രദാനം ചെയ്യുണ്ടെന്നും ആമീൻ.

തയ്യാറാക്കിയത്: സുഹ്യാൻ അബ്ദുസ്സുലാം